

DARIUSZ KROK

Sprawozdanie z działalności Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego w roku akademickim 2014/2015

1. Kształcenie kadry i działalność dydaktyczna

Rok akademicki 2014/2015 był dwudziestym pierwszym cyklem naukowo-dydaktycznym w historii Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego. Wydział Teologiczny wkroczył zatem w trzecią dekadę swojej działalności akademickiej.

W minionym roku akademickim prowadzono działalność dydaktyczną na czterech kierunkach studiów stacjonarnych: jednolitych studiach magisterskich „teologia”, studiach I i II stopnia „nauki o rodzinie” oraz studiach I stopnia „muzykologia” i „kultura śródziemnomorska”. W ramach studiów III stopnia, tj. doktoranckich, prowadzono zajęcia na kierunku „teologia”. Ponadto realizowano proces dydaktyczny pięciu programów studiów podyplomowych: „Socjoterapia”, „Pokojowe rozwiązywanie konfliktów. Ekumeniczne drogi pojednania”, „Wychowanie do życia w rodzinie”, „Wiedza o Biblii” oraz „Ikonopisarstwo. Studium chrześcijańskiego Wschodu”. Ogółem liczba studentów wynosiła: na studiach stacjonarnych – 319 osób, na studiach doktoranckich – 105 i studiach podyplomowych – 137 osób. Na początku roku akademickiego 2014/2015 otwarto nowy kierunek w ramach studiów doktoranckich: „nauki o rodzinie”.

Podobnie jak i w poprzednich latach, w roku akademickim 2014/2015 na Wydziale Teologicznym działały: 3 instytuty (Instytut Ekumenizmu i Badań nad Inte-

gracją; Instytut Liturgii, Muzyki i Sztuki Sakralnej oraz Instytut Nauk o Rodzinie) i 23 katedry. Zatrudnionych było 47 pracowników naukowo-dydaktycznych: 32 samodzielnych pracowników (w tym 10 z tytułem naukowym profesora i 22 doktorów habilitowanych), 12 adiunktów, 1 asystent z tytułem magistra oraz 2 doktorów na etatach starszych wykładowców. Ponadto 15 wykładowców prowadziło zajęcia zlecone. Wydział posiada uprawnienia do nadawania stopni naukowych doktora i doktora habilitowanego w dziedzinie nauk teologicznych, a także wnioskowania o nadanie tytułu naukowego profesora.

W minionym roku akademickim trzech pracowników Wydziału uzyskało tytuł naukowy profesora (prof. dr hab. Remigiusz Pośpiech – nauk humanistycznych; ks. prof. dr hab. Norbert Widok i ks. prof. dr hab. Radosław Chałupniak – nauk teologicznych). Oprócz wymienionych awansów naukowych pracowników WT UO, 13 osób spoza wydziału uzyskało stopnie naukowe: 1 osoba – stopień naukowy doktora habilitowanego nauk teologicznych i 12 osób – stopień naukowy doktora nauk teologicznych.

W ramach kształcenia na Wydziale Teologicznym UO tytuł zawodowy magistra teologii i nauk o rodzinie uzyskało 55 osób, tytuł zawodowy licencjata nauk o rodzinie, muzykologii i kultury śródziemnomorskiej – 34 osoby oraz dyplom ukończenia studiów podyplomowych – 106 osób.

Oprócz zajęć dydaktycznych na Uniwersytecie Opolskim, pracownicy Wydziału Teologicznego prowadzili wykłady na Diecezjalnym Uniwersytecie Ludności Wiejskiej w Opolu, kształcącym liderów zaangażowanych w aktywność lokalną, Diecezjalnym Instytucie Muzyki Kościelnej, kształcącym muzyków kościelnych, a także zajęcia dydaktyczne dla uczniów i nauczycieli szkół Opolszczyzny.

2. Działalność naukowo-badawcza

Ważnym obszarem aktywności naukowo-badawczej Wydziału Teologicznego jest wieloaspektowa działalność pracowników naukowych, która wyraża się w postaci licznie prowadzonych badań i publikacji, a także czynnym udziale w konferencjach naukowych, organizowanych w kraju i zagranicą. W tym zakresie wskazać należy na przynależność pracowników do krajowych i zagranicznych gremiów naukowych, w ramach których prowadzą aktywne prace badawcze.

W minionym roku sprawozdawczym pracownicy naukowcy Wydziału zrealizowali w sumie 51 projektów badawczych, w tym: 30 projektów finansowanych ze środków na badania statutowe, 17 projektów ze środków na badania naukowe młodych pracowników naukowych oraz uczestników studiów doktoranckich, 1 projekt

w ramach dofinansowania z UE, pt.: *Ecumenical ways of reconciliation in Europe*, 1 projekt w ramach specjalnego programu *Central European Exchange Program for University Studies* (CEEPUS), 2 projekty z udziałem pracowników WT w ramach zespołowych grantów NCN realizowanych poza UO: 1) „Encyklopedia ekumenizmu w Polsce (1964–2014)”; 2) „Polska pieśń i muzyka ludowa. Źródła i materiały. Podlasie” W roku sprawozdawczym nie uzyskano nowych grantów badawczych finansowanych przez NCN.

W ramach badań statutowych tematyka skupiona była wokół pięciu głównych zagadnień, które stanowią kontynuację dotychczasowych badań (współczesne badania teologiczno-filozoficzne, problematyka ekumeniczna i integracji europejskiej, dzieje liturgii ze szczególnym uwzględnieniem Kościoła na Śląsku, badania biblijne, rodzina i problemy etyczno-moralne we współczesnym społeczeństwie początku XXI w.). W ramach szczegółowych zagadnień realizowane były m.in. następujące tematy: pasterska myśl o rodzinie; człowiek wobec sytuacji trudnych – poradnictwo i terapia; Kościół w Internecie – Internet w Kościele; malarstwo religijne w podręcznikach szkolnych; katalog organów diecezji opolskiej; wiara w poszukiwaniu zrozumienia; komentarz do Księgi Proroka Ezechiela; wychowanie w szkole; Krzysztof Zanussi – przewodnik teologiczny; aksjologiczny wymiar sportu; szkoła organistowska w Opolu w latach 1974–2014; oblicza tolerancji i nietolerancji religijnej; etyka teologiczna w zmieniającym się świecie.

Ponadto w ramach Instytutu Ekumenizmu i Badań nad Integracją skupiono się na badaniu aspektów dialogu międzywyznaniowego oraz aktualnych przemian polityczno-społecznych w kraju i UE; w ramach Instytutu Nauk o Rodzinie kontynuowane były badania nad społecznymi, psychologicznymi i kulturowymi uwarunkowaniami funkcjonowania systemów rodzinnych, natomiast Instytut Liturgii, Muzyki i Sztuki Sakralnej koncentrował swoje eksploracje badawcze nad kulturą sakralną i muzyczną regionu Śląska Opolskiego oraz czynnikami społeczno-kulturowymi.

Wyniki powyższych badań zostały opublikowane w formie prac zbiorowych i monografii, a także w postaci artykułów zamieszczanych w krajowych i zagranicznych czasopismach naukowych.

3. Działalność wydawnicza

Rozpoznawalnym elementem działalności naukowej Wydziału Teologicznego UO jest dynamiczna działalność wydawnicza, która realizowana jest przede wszystkim w ramach prac Redakcji Wydawnictw Wydziału Teologicznego, ale również

poprzez publikacje w pracach zbiorowych i czasopismach wydawanych w innych ośrodkach krajowych i zagranicznych. W minionym roku akademickim pracownicy wydziału opublikowali 21 pozycji zwartych (monografie jedno- i wieloautorskie), 8 numerów czasopism naukowych (3 roczniki i 2 półroczniki) oraz 121 artykułów naukowych. Spośród czasopism cztery tytuły znajdują się na ministerialnej liście czasopism punktowanych: „Studia Oecumenica” – 10 pkt (lista ERIH); „Liturgia Sacra” – 6 pkt; „Family Forum” – 5 pkt; „Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego” – 4 pkt. Zgodnie z ustalonymi normami, dofinansowanie druku pozycji zwartych w ramach Redakcji Wydawnictw Wydziału Teologicznego UO zostało wypracowane ze środków finansowych badań własnych i statutowych.

Obecnie na Wydziale Teologicznym wydawanych jest 10 serii wydawniczych: „Opolska Biblioteka Teologiczna”, „Ekumenizm i Integracja”, „Z Dziejów Kultury Chrześcijańskiej na Śląsku”, „Człowiek – Rodzina – Społeczeństwo”, „Colloquia Theologica”, „Sympozja”, „Podręczniki i Skrypty”, „Liturgia – Musica – Sacra”, „Wkład Chrześcijaństwa w Kulturę Polską”, „Musica Claromontana” oraz 7 tytułów własnych czasopism: „Liturgia Sacra”, „Studia Teologiczno-Historyczne Śląska Opolskiego”, „Studia Oecumenica”, „Scriptura Sacra”, „Przegląd Piśmiennictwa Teologicznego”, „Family Forum” i „Diakon”

4. Konferencje naukowe i wykłady otwarte

Charakterystyczną cechą funkcjonowania każdej jednostki naukowej jest organizacja i udział pracowników w konferencjach i sympozach naukowych. W minionym roku sprawozdawczym na Wydziale Teologicznym zorganizowano łącznie 11 konferencji naukowych i sympozyjów, z czego 2 międzynarodowe, 2 z udziałem gości zagranicznych, 5 ogólnopolskich i 2 lokalne. W sumie we wszystkich konferencjach wzięło udział ponad 300 uczestników, w tym 12 z zagranicznych uniwersytetów, instytutów i innych placówek naukowych z 9 państw: Austrii, Republiki Czeskiej, Francji, Japonii, Niemiec, Słowacji, Szwajcarii, Włoch i Węgier.

Najważniejsze konferencje zorganizowane na Wydziale Teologicznym UO:

- a) konferencje międzynarodowe, której językiem obrad jest język kongresowy

Faith and Moral: Contemporary Challenges – Reorientation of Values – Change of Moral Norms?, Catholic Theological Ethics in the World Church (CTEWC), 14–16 XI 2014, Kraków;

Misja Kościoła, który dąży do jedności. 50 lat od promulgacji Dekretu o ekumenizmie, 5–6 XII 2014, Kamień Śląski.

b) konferencje z udziałem gości zagranicznych

Prenatalny okres życia człowieka – zagadnienie interdyscyplinarne, 19 XI 2014, Opole;

Tradycje monastyczne w Europie. Między liturgiką a performatyką II, 22–23 X 2014, Opole – Wrocław.

c) konferencje ogólnopolskie

Konferencja Interdyscyplinarna „Bezdzielnosć jako problem współczesnego świata. Styl życia – niepłodność – adopcja”, 20–21 X 2014, Kamień Śląski;

Kościół a Internet. Społeczeństwo internautów a kultura globalna, 01 XII 2014, Opole

Ekumeniczna wizja Kościoła, 29 X 2014, Opole;

IV Konferencja organoznawcza „Śląskie organy”, 18 III 2015, Opole;

Konferencja naukowa „Różne oblicza terapii. Teoria i praktyka”, 22 IV 2015, Opole.

Ponadto podkreślić należy udział licznej grupy nauczycieli akademickich Wydziału Teologicznego w konferencjach i sympozjach organizowanych przez inne – krajowe i zagraniczne – ośrodki naukowe. 12 pracowników uczestniczyło w zagranicznych konferencjach naukowych (Austria, Białoruś, Czechy, Hiszpania, Indie, Niemcy, Słowacja, Ukraina, Węgry, Włochy), prezentując referaty bądź komunikaty. W sumie pracownicy Wydziału ogłosili 100 referatów, 3 komunikaty i 2 inne formy wystąpień, z czego 14 na konferencjach zagranicznych.

Wydział Teologiczny w ramach swojej działalności naukowej stara się utrzymywać stały kontakt ze środowiskiem lokalnym miasta Opola i regionu Opolszczyzny oraz rozwijać aktywność duszpasterską. W ramach popularyzacji wiedzy naukowej oraz promocji aktualnych wyników badań naukowych Wydział Teologiczny w minionym roku akademickim zorganizował szereg działań, m.in. wykłady otwarte pt. „Wiara zdrowie” (II – IV 2015 r.), kursy organistowskie i muzyczne w ramach Instytutu Liturgii, Muzyki i Sztuki Sakralnej WT we współpracy z Diecezjalnym Instytutem Muzyki Kościelnej, a także cykl szkoleń z zakresu studium przygotowania do diakonatu stałego (IX 2014 r. – VI 2015 r.). Odbywały się także systematyczne spotkania i wykłady prowadzone w ramach Duszpasterstwa Nauczycieli Akademickich i Duszpasterstwa Studentów *Resurrexit*.

W ramach aktywności naukowej Wydziału Teologicznego należy podkreślić zaangażowanie studentów w promocję wiedzy i wyników badań. Na Wydziale aktywnie działają Samorząd Studencki oraz koła naukowe: Koło Naukowe Studentów Teologii, Koło Naukowe Studentów Nauk o Rodzinie i Koło Naukowe Studentów Muzykologii. Czynn timer włączają się one w życie Wydziału poprzez współorgani-

zowanie konferencji i wykładów, prezentację rezultatów prowadzonych prac naukowych (prace magisterskie i licencjackie) oraz uczestnictwo w konferencjach w ośrodkach akademickich w kraju i zagranicą.

5. Współpraca z zagranicą

W roku akademickim 2014/2015 Wydział Teologiczny prowadził współpracę międzynarodową w ramach programu Erasmus z 13 uniwersytetami zagranicznymi w następujących ośrodkach: Londyn, Leuven, Moguncja, Monastyr, Erfurt, Regensburg, Trnava, Praga, Ołomuniec, Arad, Kolonia, Craiova, Ljubljana, oraz w ramach programu CEEPUS – z uniwersytetem w Pecz (Węgry); Katolickim Uniwersytetem w Ruzomberoku (Słowacja), Uniwersytetem Wiedeńskim (Austria) i Uniwersytetem w Cluj-Napolca (Rumunia). W roku akademickim 2014/2015 w ramach tej współpracy przeprowadzono 11 projektów badawczych m.in. z Wydziałem Teologii Katolickiej Uniwersytetu w Monastyrze, Uniwersytetem Lwowskim, diecezjami Hebei i Yongnian oraz *Équipe Européenne de Catéchèse* (EEK). 21 wykładowców i 22 studentów Wydziału uczestniczyło w wyjazdach zagranicznych na staże i konferencje naukowe (m.in. Wydział Teologii Katolickiej Uniwersytetu w Monastyrze, Uniwersytet w Lubijanie, *Saint Patrick's College Maynooth*, Uniwersytet w Erfurcie, Uniwersytet w Trnavie). Na Wydziale Teologicznym kształciło się 3 studentów zagranicznych na studiach licencjackich i magisterskich (z Tajwanu, Niemiec i Włoch) oraz 5 na studiach doktoranckich (z Ukrainy i Niemiec).

W minionym roku sprawozdawczym w rezultacie współpracy międzynarodowej zorganizowano 4 konferencje międzynarodowe. Ponadto miały miejsce wizyty wymienne z uniwersytetami z Niemiec, Austrii, Francji, Japonii, Słowacji, Czech, w trakcie których zaprezentowano zakres badań naukowych i kształcenia akademickiego w rodzimych instytucjach. Wydział Teologiczny w roku akademickim 2014/2015 gościł 10 naukowców z uniwersytetów, instytutów i innych placówek naukowych z 8 państw, w tym z Niemiec, Francji, Japonii i Kuby.

Widocznym wskaźnikiem naukowego zaangażowania pracowników Wydziału Teologicznego UO jest ich udział w konferencjach i sympozjach międzynarodowych organizowanych w krajowych i zagranicznych ośrodkach naukowych. W roku akademickim 2014/2015 pracownicy Wydziału Teologicznego UO uczestniczyli w 14 zagranicznych konferencjach naukowych, w większości wygłaszając referaty bądź komunikaty.

Owoce współpracy międzynarodowej było także opublikowanie 17 artykułów (w tym część na tzw. Liście Filadelfijskiej) i prac zbiorowych, w których zaprezentowano wyniki aktualnie prowadzonych badań na terenie kraju i zagranicą.

*

Zaprezentowane powyżej dane dotyczące działalności Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Opolskiego wykazują jednoznacznie, że jednostka w roku sprawozdawczym 2014/2015 właściwie i odpowiedzialnie wywiązała się z ustalonych planów w zakresie działalności dydaktycznej, naukowo-badawczej i wydawniczej. Należy zatem stwierdzić, że Wydział prawidłowo realizuje swoje obowiązki uniwersyteckie, zarówno w sferze naukowej, jak i dydaktycznej.